Dosarul nr. 3r-346/24; (2-24022392-02-3r-22052024)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău (judecător Mîțu Gheorghe)

D E C I Z I E

04 iulie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componența:
Președintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie
judecătorii Bostan Angela și Dașchevici Grigore

examinând recursul depus de SRL „Transagro VC", împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 22 martie 2024, prin care în temeiul art. 207 alin. (2) lit. d) Cod administrativ, a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de SRL „Transagro VC" către Serviciul Fiscal privind anularea actului administrativ,

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

La 21 februarie 2024 SRL „Transagro VC" a depus prin intermediul oficiului poștal o cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat, solicitând:

- anularea Actului de control nr. 5-728517, prelungit pe formularul nr. 5-728518 din 13.10.2023;
- anularea Deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 772/3080 din 31.10.2023 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de SRL „Transagro VC";
- anularea răspunsului nr. 26-24-10/11483 din 26.01.2024, prin care s-a comunicat că cererea prealabilă a fost depusă cu omiterea termenului și prin urmare rămâne neexaminată;
- obligarea Serviciului Fiscal de Stat de a efectua control fiscal repetat;
- compensarea cheltuielilor de judecată.

Poziția instanței de fond.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău din 22 martie 2024, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. d) Cod administrativ, a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de SRL „Transagro VC".

Solicitarea recurentului:

La 15 mai 2024 SRL „Transagro VC" a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chișinău din 22 martie 2024, solicitând casarea încheierii primei instanțe, cu transmiterea cauzei în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Termenul de declarare a recursului:

În temeiul art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea contestată a fost emisă la data de 22 martie 2024, fiind comunicată reprezentantului recurentului la 30 aprilie 2024, iar cererea de recurs a fost depusă la 15 mai 2024, astfel încât, Colegiul conchide că recursul a fost declarat în termen.

Argumentele părților:

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de fond la emiterea încheierii contestate, nu a ținut cont de prevederile legale, interpretând în mod eronat legea. La fel, în opinia recurentului, încheierea atacată este una arbitrară ce se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

Menționează recurentul că, instanța de fond la adoptarea încheierii nu s-a ghidat de litera legii prevăzute la art. 209 Cod administrativ, astfel că a declarat inadmisibilă acțiunea pe motiv că recurentul a depus contestația (cererea prealabilă) la autoritatea pârâtă cu încălcarea termenului. Cu alte cuvinte, instanța de fond a declarat inadmisibilă acțiunea pe motiv că recurentul a încălcat termenul de depunere a cererii prealabile.

Consideră recurentul că o astfel de abordare este totalmente ilegală. Făcând trimitere la prevederile art. 207 alin. (2) lit. d) și art. 209 alin. (1) lit. a) al Codului administrativ recurentul invocă că din norma prenotată rezultă fără echivoc că, acțiunea în contencios administrativ se depune în termen de 30 de zile de la recepționarea deciziei cu privire la cererea prealabilă.

Coroborând normele prenotate la circumstanțele cauzei, recurentul constată că a depus în termen acțiunea în contencios administrativ. Decizia cu privire la cererea prealabilă (contestație) și anume Răspunsul nr. 26-24-10/11483 a fost emisă de către autoritatea pârâtă la 26.01.2024, fiind recepționat de către recurent la aceeași dată. Prin urmare, termenul limită de depunere a acțiunii a fost data de 25.02.2024. Recurentul însă a depus acțiunea prin intermediul oficiului poștal la 21.02.2024 (dovada se anexează). Faptul că acțiunea a fost depusă la oficiul poștal la data de 21.02.2024, se confirmă prin ștampila oficiului poștal aplicat pe plic care este anexat la materialele dosarului, precum și prin avizul de recepție și informația de pe portalul oficial al Poștei Moldova (se anexează).

Recurentul exprimă dezacord și cu alegațiile autorității pârâte, prin care aceasta invocă că i-a comunicat reclamantului decizia contestată prin publicarea acesteia pe pagina web a Serviciului Fiscal de Stat. Ori, notificarea deciziei organului fiscal prin publicarea acesteia pe portalul oficial poate avea loc doar atunci când prin celelalte metode stabilite de lege nu este posibil de a i se comunica persoanei decizia, în timp ce în speță pârâtul nu a folosit toate mijloacele de comunicare în vederea notificării actului administrativ contestat. În același timp, la examinarea portalului Serviciului Fiscal de Stat, recurentul nu a depistat careva anunț în care ar fi indicat despre notificarea deciziei contestate. Mai mult ca atât, aplicând la motorul de căutare a paginii web a Serviciului Fiscal de Stat, și indicând denumirea reclamantului "SRL Transagro VC", nu a apărut nici un anunț referitor la comunicarea Deciziei contestate. Toate rezultatele apărute referindu-se la alte persoane juridice. Prin urmare, recurentul constată că autoritatea pârâtă nu a îndeplinit nici formalitatea de a publica notificarea pe pagina sa web.

Ținând cont de cele menționate recurentul constată că a depus contestația în termen, iar autoritatea pârâtă în mod ilegal și neîntemeiat a lăsat contestația fără examinare.

Comunicarea actelor:

În scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, Curtea de Apel Chișinău a remis în adresa intimatului copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

La 20 iunie 2024 reprezentantul intimatului Serviciul Fiscal de Stat a prezentat referința, solicitând respingerea cererii de recurs ca neîntemeiată.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de părți și a materialelor din dosar, Colegiul judiciar consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, iar încheierea judecătorului instanței de fond anulată, din considerentele ce succed.

Conform art. 241 Cod administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărîre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi. Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel care nu se contestă separat cu recurs, pot fi contestate odată cu fondul, dacă prezentul cod sau alte legi nu prevăd pentru încheierile judecătorești nicio cale de atac. Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În corespundere cu art. 243 alin. (1) lit. c), (2) Cod administrativ, examinînd recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere. Instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Din materialele dosarului rezultă cu certitudine că, la 31 octombrie 2023 Serviciul Fiscal de Stat a emis Decizia nr. 772/3080 asupra cazului de încălcare a legislației fiscale comisă de SRL „Transagro VC”. (f.d. 22-24 verso)

Din mențiunea făcută pe Decizia nr. 772/3080 din 31.10.2023, rezultă că aceasta a fost comunicată contribuabilului SRL „Transagro VC” prin intermediul oficiului poștal conform scrisorii de însoțire nr. 26-21/4-04-521/158479 din 01.11.2023.

La 05 decembrie 2023 avocatul Coban Igor, în interesele SRL „Transagro VC”, s-a adresat către Serviciul Fiscal de Stat cu o cerere, prin care a solicitat informarea sa despre actele emise în cadrul procedurii de control, ce rezultă din întocmirea de către Direcția Generală Control a Serviciului Fiscal de Stat a Actului de Control nr. 5-728517 din 13.10.2023. (f.d. 28-29)

La 18 decembrie 2023 Serviciul Fiscal de Stat a expediat în adresa avocatului Coban Igor răspunsul cu nr. 26-21/4-04-579/180850, prin care a comunicat că Decizia nr. 772/3080 din 31.10.2023 a fost expediată SRL „Transagro VC” prin intermediul oficiului poștal în baza scrisorii de însoțire 26-21/4-04-521/158479 din 01.11.2023, pe adresa sediului juridic al entității, care la 20.11.2023 a fost returnată SFS cu mențiunea pe aviz „nereclamat”. Astfel, în conformitate cu prevederile art. 129/1 din Codul fiscal, la 23.11.2023 Decizia nr. 772/3080 din 31.10.2023 a fost comunicată pe pagina web a SFS, fiind afișată concomitent la sediul organului fiscal în raza de deservire. Totodată, prin răspunsul nominalizat SFS a expediat în adresa SRL „Transagro VC” o copie autentificată a deciziei asupra cazului de încălcare a legislației nr. 772/3080 din 31.10.2023. (f.d.33)

La 19 ianuarie 2024 SRL „Transagro VC” s-a adresat către Serviciul Fiscal de Stat cu contestație, prin care a solicitat anularea Deciziei nr. 772/3080 din 31.10.2023 și a actului nr. 5-728517, prelungit pe formularul nr. 5-728518 din 13.10.2023; efectuarea controlului repetat. (f.d. 35-38)

La 26 ianuarie 2024 Serviciul Fiscal de Stat a expediat în adresa SRL „Transagro VC” răspunsul nr. 26-24-10/11483, prin care a constatat că contestația fără număr din 19.01.2024 (intrare nr. 2320-CR) împotriva Deciziei nr. 772/3080 din 31.10.2023, a fost depusă în afara termenului legal prevăzut de art. 267/1 alin. (1) din Codul fiscal, prin urmare aceasta rămâne neexaminată.

Completul judiciar menționează că, în răspunsul nominalizat, Serviciul Fiscal de Stat a indicat calea de atac al răspunsului, și anume: „[…] Serviciul Fiscal de Stat informează că în conformitate cu prevederile art. 209 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, în caz de dezacord cu prezentul răspuns, entitatea este în drept să înainteze o acțiune în contencios administrativ, în termen de 30 de zile de la data notificării acestuia, la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, str. Kiev, 3” (f.d. 27)

La 21 februarie 2024 SRL „Transagro VC” a depus prin intermediul oficiului poștal o cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat, solicitând anularea Actului de control nr. 5-728517, prelungit pe formularul nr. 5-728518 din 13.10.2023; anularea Deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 772/3080 din 31.10.2023 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de SRL „Transagro VC”; anularea răspunsului nr. 26-24-10/11483 din 26.01.2024, prin care s-a comunicat că cererea prealabilă a fost depusă cu omiterea termenului și prin urmare rămâne neexaminată; obligarea Serviciului Fiscal de Stat de a efectua control fiscal repetat; compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău din 22 martie 2024, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. d) Cod administrativ, a fost declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de SRL „Transagro VC”.

La 15 mai 2024 SRL „Transagro VC” a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chișinău din 22 martie 2024, solicitând casarea încheierii primei instanțe, cu transmiterea cauzei în aceiași instanțe în alt complet de judecată.

Efectuând controlul judiciar al încheierii primei instanțe, completul specializat constată că instanța ierarhic inferioară a judecat formal cauza, nu a elucidat toate circumstanțele importante speței, iar drept consecință a ajuns la o concluzie greșită că acțiunea ar fi fost depusă cu omiterea termenului stabilit de art. 209 Cod administrativ.

Așadar, în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (1), (2) lit. d) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sînt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheierea judecătorească susceptibilă de recurs. Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă, în special cînd: d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209.

Conform art. 209 alin. (1) Cod administrativ, (1) Acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la:

a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia;

b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător.

Se menționează că, judecătorul primei instanțe la examinarea admisibilității acțiunii a efectuat controlul asupra respectării termenului de contestare a deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 772/3080 din 31 octombrie 2023, fără a ține cont de faptul că, în speță, reclamantul SRL „Transagro VC” a contestat atât decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 772/3080 din 31 octombrie 2023, cât și răspunsul nr. 26-24-10/11483 din 26.01.2024.

După cum s-a menționat supra, răspunsul asupra contestației SRL „Transagro VC” a fost emis de Serviciul Fiscal de Stat la data de 26 ianuarie 2024, cu nr. de ieșire 26-24-10/11483, iar în răspunsul nominalizat însuși autoritatea publică a indicat că calea de atac al răspunsului este calculată în conformitate cu prevederile art. 209 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, constituind 30 de zile de la data notificării.

Deci, în condițiile în care răspunsul a fost emis la data de 26 ianuarie 2024, iar acțiunea a fost depusă la 21 februarie 2024, se constată respectarea cel puțin a termenului de atac al răspunsului Serviciului Fiscal de Stat nr. 26-24-10/11483 din 26.01.2024, respectiv prima instanță greșit a ajuns la concluzia aplicabilității în speță a prevederilor art. 207 alin. (2) lit. d)

Cod administrativ. Or, odată ce reclamantul a formulat pretenția de anulare a răspunsului Serviciului Fiscal de Stat pe marginea contestației, instanța de judecată era obligată să efectueze controlul judecătoresc asupra deciziei autorității prin care s-a invocat tardivitatea acesteia, și doar ulterior, în dependență de soluția luată pe marginea pretenției nominalizate, să se expună în privința pretenției despre anularea deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 772/3080 din 31 octombrie 2023. La verificarea termenului de depunere a contestației este imperios de a verifica corectitudinea interpretării de către Serviciul Fiscal de Stat a prevederilor art. 129/1 alin. (1) din Codul fiscal (în redacție la data emiterii deciziei asupra cazului de încălcare a legislației fiscale) care stabilește expres că: (1) Actele Serviciului Fiscal de Stat se trimit destinatarului prin poștă cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire ***sau prin orice alt mijloc care să asigure confirmarea primirii lor*** (telegramă, fax, e-mail etc.) ori se înmânează personal destinatarului sau altor persoane indicate la alin.(2) de către Serviciul Fiscal de Stat.

Analizând probatoriul cauzei, Completul judiciar a stabilit că judecătorul primei instanțe a emis încheierea de declarare a inadmisibilității acțiunii fără a solicita în prealabil autorității publice pârâte să prezinte dosarul administrativ, care conform art. 82 alin. (1) din Codul administrativ conține toate documentele și înscrisurile ce se referă la procedura respectivă.

Aceste circumstanțe denotă că judecătorul a omis să verifice dacă comunicarea deciziei Serviciului Fiscal de Stat nr. 772/3080 din 31 octombrie 2023, a avut loc cu respectarea prevederilor art. 129/1 alin. (1) din Codul fiscal, adică ***prin toate mijloacele de comunicare posibile, care să asigure confirmarea primirii deciziei.***

Cu titlu de exemplu, Completul judiciar a stabilit că în Actul de control nr. 5-728517 din 13 octombrie 2023, este indicat că unul din mijloacele de comunicare folosite de contribuabil SRL „Transagro VC” este poșta electronică, ori ultimul a indicat adresa sa de e-mail *****, însă, în lipsa dosarului administrativ instanța de judecată a fost în imposibilitate de a verifica dacă Serviciul Fiscal de Stat a folosit inclusiv mijlocul de comunicare - poșta electronică.

Circumstanțele descrise denotă examinarea superficială de către judecătorul primei instanțe a chestiunii de admisibilitate a acțiunii în contencios administrativ. Or, declararea inadmisibilității acțiunii pe motive formale duce la încălcarea dreptului reclamantului de acces la justiție, fapt care este inadmisibil.

Astfel, reieșind din faptul că judecătorul instanței de fond neîntemeiat a constatat inadmisibilitatea acțiunii depuse de SRL „Transagro VC”, Colegiul judiciar ajunge la concluzia necesității admiterii recursului, anulării încheierii primei instanțe și restituirii cauzei pentru rejudecare, în același complet de judecată, ținând cont de cele invocate în prezenta decizie.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

D E C I D E :

Se admite recursul depus de SRL „Transagro VC”.

Se anulează încheierea Judecătoriei Chișinău din 22 martie 2024, cu remiterea cauzei spre rejudecare, în aceiași instanță și același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Bostan Angela

Dașchevici Grigore